

Mustafa Kemal Yılmaz

Sürdürülebilirlik ve etik finans

Kâinatın vücuda gelişinden bugüne tüm toplumlar etik değerleri koruyarak medeniyetlerini geliştirmenin ve mevcudiyetlerini devam ettirmenin çabası içinde olmuşlardır. Tarım toplumundan sanayi toplumuna, sanayi toplumundan bilgi toplumuna ve bilgi toplumundan da teknoloji toplumuna evrilen süreçler boyunca ise yaşanan değişim ve dönüşüm ekonominin kıt kaynakları olarak bilinen çevresel ve doğal kaynakların hesapsızca kullanılmasına neden olmuştur. Bu süreçte, kapitalizmin tüketim odaklı yapısı kurumların aşırı risk almaya ve bunun sonucunda da önce şirket iflaslarının yaşanmasına, sonrasında ise küresel krizlerin ortaya çıkmasına neden olmuş ve toplumları maddi ve manevi bir çöküşün eşiğine getirmiştir.

Bu felaketlerin yaşanması neticesinde, küresel kırılımların mimarı olan güçler kendi ayaklarına siktikleri kurşunun farkına varmışlar, frekansı ve şiddeti her geçen gün artan felaketlerin önüne geçebilmek amacıyla önce kurumsal yönetim ilkelerini, sonra kurumsal sosyal sorumluluk olgusunu, peşinden sürdürülebilirlik kavramını ve en son olarak da entegre raporlama yaklaşımını dünya gündemine enjekte etmişlerdir. Başka bir ifade ile kendi yarattıkları canavarı dizginlemenin yollarını aramaya başlamışlardır. Nitekim Birleşmiş Milletlerin 2015 yılında açıkladığı ve 2030 yılına kadar gerçekleştirilmesini amaçladığı 17 sürdürülebilir kalkınma hedefi bu bakış açısının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Tam da bu noktada, gelecek nesiller için hayati öneme haiz bu hedefleri gerçekleştirmeye yönelik olarak doğru finansman yaklaşımının takip edilmesi kritik önem arz etmektedir. Bu nasıl olacaktır? Şirketlerin ve toplumların sürdürülebilirliği için

tüm yeni yapılacak yatırımlarda, bankalar başta olmak üzere tüm finansal kurumlar tarafından kullanılacak kredilerde, tahsis edilecek fonlarda projelerin değerlendirilmesi aşamasında teknik fizibilite kadar çevresel ve sosyal fizibilite çalışması da yapılmalıdır. Aslına bakılırsa, bu yaklaşım etik finans yaklaşımı ile de bire bir paralellik göstermektedir. Çünkü çoğu insanın anladığının tersine etik finans, sadece faize dayalı olmayan veya belli sektörlere kredi kullandırılmamasına odaklı olarak ele alınması gereken bir yaklaşım olmanın ötesinde, insanoğlunun yararına olan, kurumsal yönetim anlayışının gerektirdiği hassasiyetleri taşıyan ve çevreye ve sosyal yaşama duyarlı bir bakış açısı ile değerlendirme anlayışını taşıyan bir içeriğe sahip bulunmaktadır.

Bu açıdan bakıldığında, etik finans ilkelerini savunan katılım bankalarının belki de konvansiyonel bankalardan daha yoğun olarak kurumsal yönetim, sürdürülebilirlik ve entegre raporlama gibi yaklaşımlara dikkat etmeleri gerekmektedir. Bu çerçevede, kendi bünyelerinde Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirme Birimi kurarak kredi verecekleri projeleri bu birimde belirleyecekleri prensipleri de dikkate alarak değerlendirmeleri, bu konularda raporlama yapmaya özen göstermeleri ve kendi prensipleri ile uyumlu olacak şekilde finansal ve finansal olmayan bilgileri bir arada değerlendirecekleri bir entegre derecelendirme sistemini devreye sokmaları yerinde olacaktır. Bu yaklaşım benimsenmediği takdirde etik finans, sadece laftan ibaret kalan hamasi bir söylem olmanın ötesine geçemeyecek ve söz sahibi olmaya çalıştığımız küresel medeniyetin geleceğini kucaklayamayacaktır.